

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	20904 - Idees Polítiques / 1
Titulació	Grau de Filosofia - Primer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Tomeu Sales Gelabert	12:00	14:00	Dijous	02/09/2019	23/07/2020	BB14

Responsable
tomeu.sales@uib.es

Contextualització

Assignatura de caràcter bàsic i introductori. Se centra en les grans idees polítiques en el seu marc històric, social, econòmic i cultural. Combina la visió comprensiva amb la lectura crítica de textos clàssics, fent un tractament introductori de la història del pensament polític que es destaquen moments i pensadors especialment significatius i representatius de les grans tradicions.

Els objectius generals de l'assignatura són

- * Identificar les principals teories polítiques
- * Analitzar críticament els seus pressupostos, motius i discursos
- * Assimilar el vocabulari polític fonamental
- * Familiaritzar amb el treball amb textos i fonts històriques
- * Fomentar habilitats expositives i comunicatives originals
- * Desenvolupar la capacitat crítica i hermeneítica

Pertany a la matèria Filosofia Política (36 crèdits), composta per les següents assignatures:

- * Idees Polítiques: semestre 2
- * Teoria Social Contemporània: semestre 4
- * Filosofia Política: semestre 7
- * Teories Actuals de la democràcia: semestre 8
- * Ciutadania i drets humans: semestre del 3 al 7 (optativa)
- * Teoria de l'Estat: semestre del 3 al 7 (optativa)

Requisits

Les competències i habilitats adquirides en la formació secundària de batxillerat són suficients per a seguir l'assignatura.

Guia docent

Recomanables

- * Habilitats per a analitzar críticament textos clàssics
- * Actitud participativa
- * Coneixement bàsic d'història occidental

Competències

Específiques

- * 2. Coneixement de les teories i les tècniques de la filosofia en relació amb les qüestions pràctiques i aplicades, particularment en els àmbits de l'ètica, i la vida política.
- * 4. Capacitat de relacionar les formulacions filosòfiques de diverses èpoques en el seu context històric.
- * 8. Disposició positiva per avaluar argumentacions oposades, formular i considerar les millors raons cap a la consecució de consensos.
- * 10. Capacitat de raonament i reflexió crítics en les argumentacions filosòfiques

Genèriques

- * 14. Habilitats de recerca i aprenentatge autònoms i de transmissió dels coneixements tant al públic especialitzat com al no especialitzat
- * 15. Capacitat de presentar i defensar públicament arguments filosòfics, oralment o per escrit que permeti aplicar els coneixements al treball o vocació d'una forma professional.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

L'assignatura introdueix les grans idees polítiques en el seu marc històric, social, econòmic i cultural, a partir de quatre grans blocs.

Continguts temàtics

I. Filosofia i Política

1. Filosofia política, teoria política i història
2. La política i la moral
3. Poder, legitimitat i dominació

II. Democràcia, ciutadania i república

1. El naixement de la filosofia i la política
  - 1.1. El naixement de la Polis i el món aristocràtic
2. La democràcia atenenca i els seus crítics
  - 2.1 La invenció de la democràcia atenenca

Guia docent

- 2.2. La reacció platònica: ciutatideal i govern de les lleis
- 2.3. La filosofia política d'Aristòtil: república i ciutadania
- 3. L'Ocàs de la Polis i la filosofia política hel·lenística
- 4. La constitució mixta i el dret natural a Roma: Polibi i Ciceró

III. Poder, contracte i sobirania

- 1. El republicanisme cívic i el realisme polític de N. Maquiavel.
- 2.El contractualisme modern
  - 2.1. La defensa racional de l'absolutisme monàrquic a Th. Hobbes
  - 2.2. El proto-liberalisme polític de J. Locke
  - 2.3. Republicanisme i sobirania popular a J.J. Rousseau

Metodologia docent

Cada tema s'anirà explicant en sessions magistrals en grup gran. Les sessions en grup mitjà es dedicaran a la lectura de textos o fragments de les fonts històriques en seminaris participatius rotatoris, que els alumnes s'encarregaran d'obrir el comentari dels textos a partir del significat de termes clau.

Activitats de treball presencial (2,4 crèdits, 60 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Lliçons teòriques	Grup gran (G)	Coneixement dels continguts i de les fonts bibliogràfiques. Lliçó magistral. El professor exposarà de forma reflexiva els continguts de la matèria.	39
Seminaris i tallers	Lectura i discussió de textos	Grup mitjà (M)	Anàlisi de textos. Capacitat de resolució argumentativa de problemes, disposició al diàleg, disposició al treball en equip. Aprenentatge basat en problemes a partir de l'anàlisi i interpretació de textos	16
Seminaris i tallers	Activitats complementàries	Grup mitjà (M)	Els alumnes podran complementar la seva formació, tan teòrica com pràctica, assistint a cursos o seminaris. En aquesta assignatura pot ser que se computin activitats culturals i formatives que s'organitzin a la UIB durant el curs acadèmic 2018-2019, i que tinguin relació amb l'assignatura	4
Tutories ECTS	Participació a les classes pràctiques o Seminaris /Tutories	Grup mitjà (M)	Tutories individuals per resoldre dubtes, tan logístics com de contingut. Se valorarà la participació activa dels alumnes a les classes pràctiques o seminaris. En segon terme, també se tindrà en compte la participació dels alumnes en les classesteòriques.	1

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Guia docent

Activitats de treball no presencial (3,6 crèdits, 90 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Ressenya/treball/assaig	Els alumnes hauran de presentar una ressenya sobre una obra que apareix a la bibliografia de l'assignatura o bé realitzar un treball/assai sobre algun dels continguts del temari desenvolupat a classe	30
Estudi i treball autònom individual	Estudi individual	Se treballaran els continguts exposats durant les classes teòriques, anant a la bibliografia bàsica i complementària per si fos necessari per assolir-los. Estudi, repàs i lectura dels textos obligatoris per preparar els seminaris.	60

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Els alumnes hauran de realitzar una prova escrita. En el cas dels alumnes de l'itinerari A, aquests podran fer la prova escrita bé per parcials bé com a prova final. Els alumnes de l'itinerari B faran la prova escrita com a prova final. A més, hauran de fer una presentació, exposició, anàlisi i discussió al grup classe d'una lectura de les que conformen les lectures obligatòries. També hauran de confeccionar una ressenya o un assaig o un treball sobre una obra proposta pel professor o que apareixi al temari de l'assignatura

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Lliçons teòriques

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Coneixement dels continguts i de les fonts bibliogràfiques. Lliçó magistral. El professor exposarà de forma reflexiva els continguts de la matèria.
Criteris d'avaluació	Realitzar una prova escrita sobre els continguts exposats al llarg del curs. Els alumnes de l'opció A, podran realitzar l'avaluació de la matèria bé a través de dues proves escrites (parcials), bé realitzant sols una prova final. Si s'acorda avaluar la matèria per parcials, en el cas dels alumnes de l'opció A, se realitzarà un parcial durant l'horari de les classes teòriques (2h) i l'altre parcial se desenvoluparà el dia de la prova final. En aquest darrer cas, els alumnes que no aprovin el primer parcial hauran de fer la prova final. Se valorarà:

Guia docent

- * Identificar els orígens de les idees, conceptes i termes polítics fonamentals.
- * Comprendre el sorgiment, desenvolupament i reptes de les institucions i valors democràtics.
- * Demostrar capacitat de lectura comprensiva i crítica de textos canònics de la història del pensament polític.
- * Demostrar capacitat suficient per contrastar les idees polítiques amb els seus marcs filosòfics de referència.

Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari B

Lectura i discussió de textos

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Anàlisi de textos. Capacitat de resolució argumentativa de problemes, disposició al diàleg, disposició al treball en equip. Aprenentatge basat en problemes a partir de l'anàlisi i interpretació de textos
Criteris d'avaluació	Exposició d'una de les lectures del dossier al grup classe. Fer una anàlisi, explicació i valoració crítica dels continguts de la lectura seleccionada seguint els ítems que aportarà el professor a l'inici de curs. En el cas dels alumnes que realitzin l'opció B hauran d'entregar les ressenyes dels seminaris o classes pràctiques acordades amb el professor, per tal de valorar la seva lectura i comprensió. A l'inici de curs, se determinarà amb el professor com es faran aquestes ressenyes i els terminis de presentació.

Se valorarà:

- * La disposició a la deliberació i l'argumentació oberta.
- * Tenir capacitat per a identificar i reconèixer els problemes i tensions més importants de les societats actuals.
- * Capacitat de judici crític argumentat en l'anàlisi en les temàtiques polítiques
- * Reconeixement de la igualtat de drets i oportunitats i el compromís amb el medi ambient.

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari B

Activitats complementàries

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (recuperable)
Descripció	Els alumnes podran complementar la seva formació, tan teòrica com pràctica, assistint a cursos o seminaris. En aquesta assignatura pot ser que se computin activitats culturals i formatives que s'organitzin a la UIB durant el curs acadèmic 2018-2019, i que tinguin relació amb l'assignatura

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari B

Guia docent

Participació a les classes pràctiques o Seminaris /Tutories

Modalitat	Tutories ECTS
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Tutories individuals per resoldre dubtes, tan logístics com de contingut. Se valorarà la participació activa dels alumnes a les classes pràctiques o seminaris. En segon terme, també se tindrà en compte la participació dels alumnes en les classesteòriques.
Criteris d'avaluació	Seguiment dels continguts de l'assignatura bé venint a tutoria (cas alumnes opció B), bé a través de la participació a les classes pràctiques o als seminaris. En segon terme, també se pot considerar la participació activa dels alumnes a les classes teòriques.

Percentatge de la qualificació final: 10% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 5% per a l'itinerari B

Ressenya/treball/assaig

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Els alumnes hauran de presentar una ressenya sobre una obra que apareix a la bibliografia de l'assignatura o bé realitzar un treball/assai sobre algun dels continguts del temari desenvolupat a classe
Criteris d'avaluació	Realitzar una ressenya o assaig o treball sobre una obra seleccionada o un contingut de la matèria. A principi de curs, el professor explicarà les característiques bàsiques que han de tenir.

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 25% per a l'itinerari B

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Durant el curs s'especificarà la bibliografia bàsica i les lectures obligatòries que es treballaran en les sessions tipus seminari.

Bibliografia bàsica

- Barceló, P., Hernández de la Fuente, D., *Historia del pensamiento político griego. Teoría y praxis*, Trotta, 2014.
- Hampsher- Monk, I., *Historia del pensamiento político moderno*, Ariel, 1996.
- Sabine, G. H., *Historia de la teoría política*, F.C.E., 2006.
- Saoner, A., *Historia y conceptos de Ética y Filosofía Política*, Edicions UIB, 2004.
- Touchard, J., *Historia de las ideas políticas*, Tecnos, 1988.
- Vallespín, F. (Ed.), *Historia de la teoría política*, Alianza Editorial, 1990 (Varis volums).
- Wolin, Sh., *Política y perspectiva. Continuidad e innovación en el pensamiento político moderno*. FCE, 2013

Bibliografia complementària

- Abellán, J., *Democracia. Conceptos políticos fundamentales*, Alianza Editorial, 2011.
- Aristóteles, *Política*, Gredos, 2000.
- Aranguren, J.L., *Ética y política*, Biblioteca Nueva, 1996
- Arteta, A., Garcia Guitián, E., Máiz, R. (Ed.), *Teoría política: poder, moral democracia*, Alianza Editorial, 2003.

Guia docent

- Barceló, P., Hernández de la Fuente, D., *Historia del pensamiento político griego. Teoría y praxis*, Trotta, 2014.
- Bobbio, N., *La teoría de las formas de gobierno en la historia del pensamiento político*, FCE., 2014.
- Bobbio, N., *Teoría general de la política*, Trotta, 2009
- Bonete, E., *Poder político: límites y corrupción*, Cátedra, 2014.
- Castoriadis, C., *La ciudad y las leyes. Lo que hace a Grecia, 2. Seminarios 1983-1984. La creación humana III*, FCE, 2012.
- Ciceron, *Sobre la República*, Gredos, 2000.
- Dahl, R. A., *La democracia: una guía para los ciudadanos*, Taurus, 1999.
- Dahl, R. A., *La democracia y sus críticos*, Paidós, 2009.
- Domènech, A., *El eclipse de la fraternidad: una visión republicana de la tradición socialista*, Crítica, 2003
- Finley, M. I., *Vieja y nueva democracia y otros ensayos*, Ariel, 1980
- Finley, M.I., *El nacimiento de la política*, Grigaldo, 1986.
- Forrest, W.G., *Los orígenes de la democracia griega. El carácter de la política griega 800-400 a.C.*, Akal, 1988
- Hill, Ch., *Los orígenes intelectuales de la Revolución inglesa*, Crítica, 1980.
- Hobbes, Th., *El Leviatán*, Alianza editorial, 2014
- Locke, J., *Segundo tratado sobre el gobierno civil*, Alianza Editorial, 1998
- Losurdo, D., *Contrahistoria del liberalismo*, Viejo Topo, 2007
- Maquiavelo, N., *El príncipe*, Akal, 2010.
- Meiksins Wood, E., *De ciudadanos a señores feudales. Historia social del pensamiento político desde la Antigüedad a la Edad Media*, Paidós, 2011.
- Mossé, Cl., *La mujer en la Grecia Clásica*, Nerea, 2001.
- Nussbaum, M., *La fragilidad del bien: Fortuna y ética en la tragedia y la filosofía griega*, Antonio Machado, 1995.
- Platón, *La República*, Gredos, 2000.
- Pocock, J. G. A., *El momento maquiavélico. El pensamiento político florentino y la tradición republicana atlántica*, Tecnos, 2008.
- Quesada, F., *Ciudad y ciudadanía. Senderos contemporáneos de la filosofía política*, Trotta, 2008.
- Rawls, J., *Lecciones sobre la historia de la filosofía política*, Paidós, 2009.
- Rousseau, J.J., *El contrato social*, Alianza Editorial, 2012
- Sánchez-Cuenca, I., *Más democracia y menos liberalismo*, Katz, 2010.
- Sánchez-Cuenca, I., *La impotencia democrática*, Catarata, 2014.
- Ullmann, W., *Historia del pensamiento político en la edad media*, Ariel, 2013
- Vegetti, M., *La ética de los antiguos*, Síntesis, 2005.
- Vidal-Naquet, P., *La democracia griega, una nueva visión*, Akal, 1992.
- Wolff, J., *Filosofía política. Una introducción*, Ariel, 2012.
- Zarka, Y.Ch., *Figuras del poder. Estudios de filosofía política de Maquiavelo a Foucault*, Biblioteca Nueva, 2004.

Altres recursos

A l'Aula Digital se penjaran altres recursos útils pel desenvolupament dels continguts de l'assignatura.